

Stemrecht vanaf je zestiende?

Stel, je bereidt je voor op een korte schrijfofdracht voor het vak Nederlands, waarin je op basis van bronnen een beschouwing moet schrijven over de voor- en nadelen van stemrecht voor jongeren vanaf 16 jaar.

Je docent Nederlands geeft je een documentatiemap over dit onderwerp (bron 1 tot en met 6). Je neemt ter voorbereiding per bron de gedachtegang door en maakt een kritische vergelijking tussen de bronnen.

Lees bron 1.

Je vindt bron 1 betrouwbaar als informatiebron voor je beschouwing, omdat de geïnterviewde duidelijk een expert is en bron 1 afkomstig is van de website van een universiteit.

- 2p **29** Geef twee duidelijk van elkaar verschillende kenmerken van de inhoud en/of stijl van bron 1, waardoor deze bron inderdaad betrouwbaar lijkt. Geef geen voorbeelden.

In bron 1 staat een standpunt centraal over het verlagen van de stemgerechtigde leeftijd. Daarvoor worden drie hoofdargumenten gegeven.

- 2p **30** Vat dit standpunt en de drie hoofdargumenten samen volgens onderstaande tabel.
Neem de nummers uit de tabel over en zet daarachter je antwoord in volledige zinnen. Gebruik voor je antwoord in totaal niet meer dan 55 woorden.

standpunt	1
hoofdargument (alineea 2 en 3)	2a
hoofdargument (alineea 4)	2b
hoofdargument (alineea 5 en 6)	2c

Lees bron 2, bron 3 en bron 4.

Je leidt uit bron 2 drie voorwaarden af die je kunt stellen aan zestien- en zeventienjarigen bij een verlaging van de stemgerechtigde leeftijd in Nederland.

1p **31** Noem deze drie voorwaarden.

Uit de gegevens in bron 2, bron 3 en bron 4 kun je telkens één algemeen argument vóór en één algemeen argument tegen de verlaging van de stemgerechtigde leeftijd afleiden.

5p **32** Noem per bron het algemene argument vóór en het algemene argument tegen.

Neem de nummers uit onderstaande tabel over en zet daarachter je antwoord.

	argument vóór verlaging	argument tegen verlaging
bron 2	2a	2b
bron 3	3a	3b
bron 4	4a	4b

Lees bron 5.

Je aarzelt over de betrouwbaarheid van bron 5: je vindt dat er herhaaldelijk één drogreden in wordt gebruikt.

1p **33** Welke drogreden is dat?

- A onjuist beroep op autoriteit
- B onjuist beroep op een kenmerk- of eigenschapsschema
- C overdrijven van voor- of nadelen
- D vals dilemma
- E verkeerde vergelijking
- F vertekenen van een standpunt

Lees bron 6.

Je stelt vast dat een argument uit bron 5 tegen verlaging van de stemgerechtigde leeftijd kan worden ontkracht met een uitspraak uit bron 6.

1p **34** Citeer de zin met dit argument uit bron 5, én de zin uit bron 6 waarmee dit argument kan worden ontkracht.

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

Als laatste stap in je voorbereiding maak je een overzicht van relevante discussiepunten over het wel of niet verlagen van de stemgerechtigde leeftijd.

- 3p **35** Geef voor elk van onderstaande discussiepunten aan of het wordt besproken in bron 1, in bron 6 of in beide bronnen. Neem de nummers van de discussiepunten over en zet daarachter *bron 1*, *bron 6* of *beide*.

- 1 conclusies vanuit onderzoek naar effecten van jongerenstemrecht
- 2 de houding van jongeren tegenover de politiek
- 3 de invloed van jongerenstemrecht op later stemgedrag
- 4 de rationele besluitvorming van jongeren
- 5 de vertegenwoordigingsgraad van jongeren in de politiek
- 6 het opleidingsniveau van jongeren

Bij het vergelijken van de inhoud van bron 1 en bron 6 valt het je op dat deze bronnen elkaar regelrecht tegenspreken bij één argument voor het verlagen van de stemgerechtigde leeftijd.

- 1p **36** Citeer een zin uit bron 1 en een zin uit bron 6 waaruit deze tegenspraak blijkt.

Ten slotte bouw je je beschouwing over verlaging van de stemgerechtigde leeftijd op rond drie thema's:

- a voor- en nadelen van deze maatregel;
- b kenmerken van jongeren;
- c vergelijkingen met andere landen.

- 2p **37** Noem per bron het thema waarvoor de bron vooral kan worden gebruikt. Neem de nummers van bron 1 tot en met bron 6 over en zet daarachter steeds de letter van het juiste thema.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.